

eend, Waterral, Zanglijster, Zomertaling en Zwartkoptuinfluter.

Ik hoop hiermede de lezer een indruk gegeven te hebben van de avifaunistische rijkdom van dit kleine, maar interessante gebied. Voor zover niet anders vermeld, berusten de gegevens op eigen waarne-

mingen. Het is niet de bedoeling geweest, alle waargenomen soorten op te sommen, maar wel om de belangrijkheid van dit terrein naar voren te brengen, te meer daar deze terreinen, c.q. landschappen, in deze omgeving schaars zijn en vanwege een verordening van Rijkswaterstaat niet meer gecreëerd mogen worden.

L i t t e r a t u u r

- B. J. Hoogers e.a., 1960. De avifauna van Wageningen en omstreken. Uitgave Vogelwerkgroep afd. Wageningen.
B. J. Hoogers, 1957. De vogels van de plassen bij de Noordberg. D.L.N. jrg. 60.
B. J. Hoogers, 1958. Kwakken bij Wageningen. D.L.N. jrg. 61.
H. N. Kluyver en B. J. Hoogers, 1959. Broedende Kwakken bij Renkum. Ardea, N.O.U.
Wilminck, 1949. Broedende Steltkluten bij de Noordberg. D.L.N. jrg. 52.

Roodborst, broedend in nestkast

J. M. DEKHUIJZEN-MAASLAND.

(V.W.G. afd. Wageningen)

Het is bekend dat de Roodborst op veel verschillende soorten plaatsen kan broeden. Hierbij worden ook nestkasten genoemd (1, 2).

Gedurende zes jaren nestkast-controle van 100 tot 200 verschillende soorten kasten in tuinen in Renkum en op Oranje Nassau's Oord te Wageningen heb ik echter slechts twee keer een nestkast, gebruikt door een Roodborst, gevonden. De heer H. Stel te Ede, die al jaren een groot aantal nestkasten controleert, heeft nog nooit een Roodborst in een kast gezien.

Beide gevallen, die ik waarnam, betroffen een kast, die dicht bij een huis in Renkum was opgehangen. In 1962 was het een gewone spreuwekast (een grote versie van de kast voor Koolmees en Roodstaart), gemaakt naar het voorbeeld uit de brochure van de Planteziektenkundige

Dienst te Wageningen (3), met een vlieg-gat van 46 mm doorsnede. In 1965 was het een grauwe-vliegenreuwerkast met een open bakje en overstekend dak, eveneens volgens het model in genoemde brochure. In 1962 waren er twee broedsels na elkaar. Er zat op 23 april nestmateriaal, grasjes en mos, in de spreuwekast, waarvan het vlieggat 2.10 m boven de grond zat. Ongeveer op 22 mei moet het eerste ei door het roodborstwijfje gelegd zijn, op 31 mei en op 7 juni zat het op 6 eieren te broeden. Op 17 juni konden 5 jongen geringsd worden, 1 ei was niet uitgekomen. De jongen zijn ongeveer op 24 juni uitgevlogen.

Vijf of zes dagen later werd het eerste ei van het volgende broedsel in deze kast gelegd. Op 7 juli zat de Roodborst te broeden. Op 24 juli werden 4 van de 5

jongen geringd, één jong, dat achter was in de groei vergeleken met de andere jongen, werd niet geringd. Bij het schoonmaken van de kast werd één van de geringde jongen dood aangetroffen: er zijn dus eind juli 4 jongen uitgevlogen.

In 1965 bouwt de Roodborst met veel dorre bladeren en takjes heel ijverig haar nest in een grauwe-vliegenvangerkast tegen de oostmuur van onze garage op 2.85 m boven de grond. Volgens David Lack (4) bouwt alleen het wijfje het nest.

Het wijfje heeft 17 april haar eerste ei gelegd; het komt nu overdag zeer zelden in de kast. Vanaf 22 april broedt de Roodborst op 6 eieren. 's Morgens en 's avonds zien wij vanuit de huiskamer dat het wijfje door het mannetje in een struik of in de nestkast gevoerd wordt. Het wijfje gaat slechts korte tijd van het nest af, gedurende 5 of 10 minuten. Op 5 mei zijn de jongen uitgekomen, want beide ouders voeren nu. De broedduur is 13 dagen geweest. Het wijfje warmt de jongen nu ze nog klein zijn van tijd tot tijd. We hebben op 11 mei 6 jongen geringd. De ouders vliegen nu steeds vaker met insecten naar hun jongen, ook als kinderen onder de kast doorlopen. Toen de jongen 12 dagen oud waren, hebben wij 's morgens de voedselfrequentie genoteerd: $28 \times$ in 30 minuten. Ook het wegbrengen van de excrementen heeft regelmatig plaats: $5 \times$ in 30 minuten; soms wacht de Rood-

borst even op het pakketje. De jongen maken een vrij zacht, zeer hoog „sie“-geluid.

Op 19 mei, de jongen zijn nu 14 dagen oud, heb ik 5 van de 6 jongen zien uitvliegen tussen 12.45 en 14.15 uur. Ondertussen worden de jongen zowel in de kast als daarbuiten gevoerd. De jongen zitten een poosje één voor één, soms met twee tegelijk, op de nestrand, kijken rond, fladderen, aarzelen, en wagen dan de eerste sprong. Deze dag voeren de volwassen vogels hun jongen ook met stukjes kaas, vóór de 19de aten ze alleen zelf kaas uit het voederhuisje. Een der ouders komt om 14.20 uur met voer in de nestkast, kijkt, en vliegt weer met het voer weg. Nu is de kast leeg en het eerste jong heb ik kennelijk niet zien starten. Ook later op dezelfde dag, om 17.50 uur, komt nog een der ouders met voer in de snavel in de lege kast kijken en vliegt direct weer weg. Bij inspectie van de kast blijkt dat het nest keurig schoon is achtergelaten. Nog een paar dagen lang zitten de jongen in aangrenzende tuinen met veel struikgewas, want de ouders vliegen met kaasstukjes en broodkruimels uit het voederhuisje weg. Van tijd tot tijd zien wij de beide Roodborsten hevig alarm slaan, als een kat of ander gevaar passeert. De jongen houden zich steeds schuil. Tot een tweede broedsel is het in de vliegenvangerkast niet gekomen.

L i t t e r a t u u r

1. N. Binsbergen, D. Mooy en R. Stuurman. Zien is kennen.
2. J. G. Th. van Nes. De eieren en nesten van onze vogels.
3. Planteziektenkundige Dienst. Verslagen en mededelingen no. 17, febr. 1956.
4. David Lack, 1953. The life of the robin (Pelican Book, A 266.).